

**Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы
Фармакология, фармакотерапия және
клиникалық фармакология кафедрасы**

Презентация

**Тақырыбы: Аналептиктер мен анальгетиктерді басқа дәрілермен бірге
қолдану кезіндегі өзара әсерлесуінің ерекшеліктері**

Орындаған: Қайсарбекова Д

Тобы: 402«Б» ФК

Қабылдаған: Сырманова Н.Р

Жоспар

Кіріспе

Негізгі бөлім

- Аналептиктердің басқа дәрілермен бірге қолдану кезіндегі өзара әсерлесу
- Наркотикалық анальгетиктер басқа дәрілермен бірге қолдану кезіндегі өзара әсерлесу
- Наркотикалық емес анальгетиктер басқа дәрілермен бірге қолдану кезіндегі өзара әсерлесу

Қорытынды

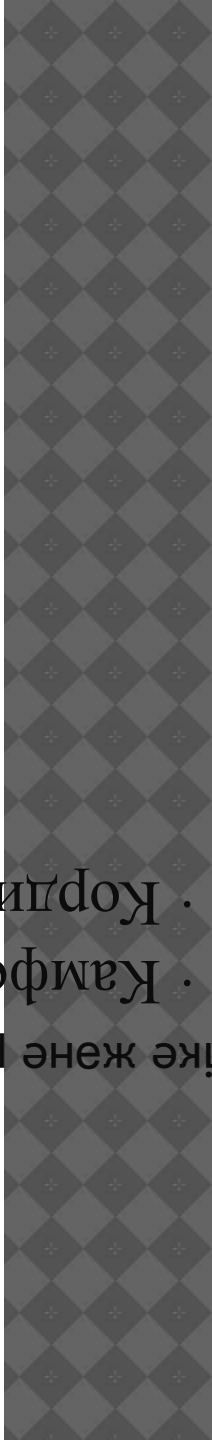
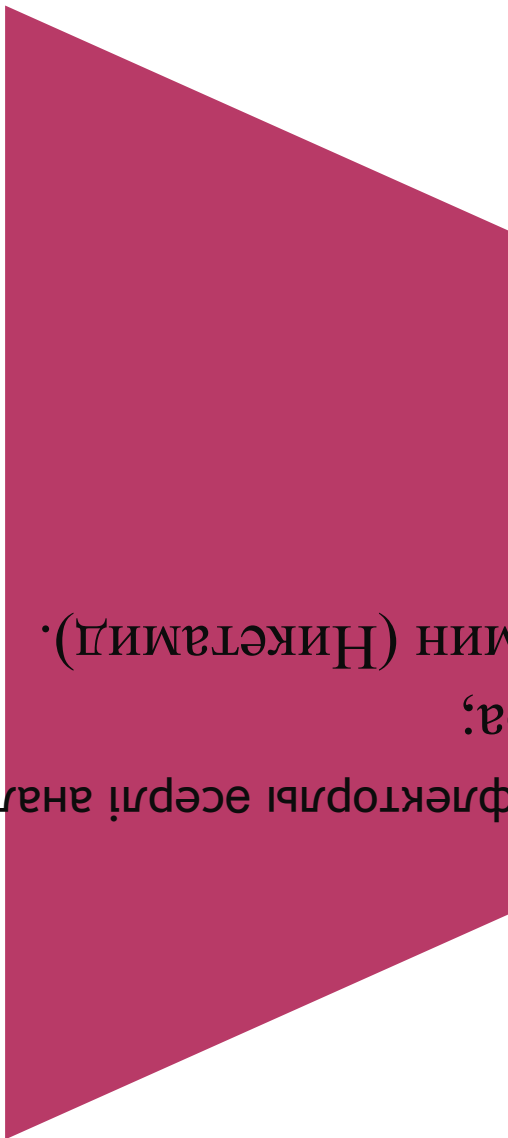
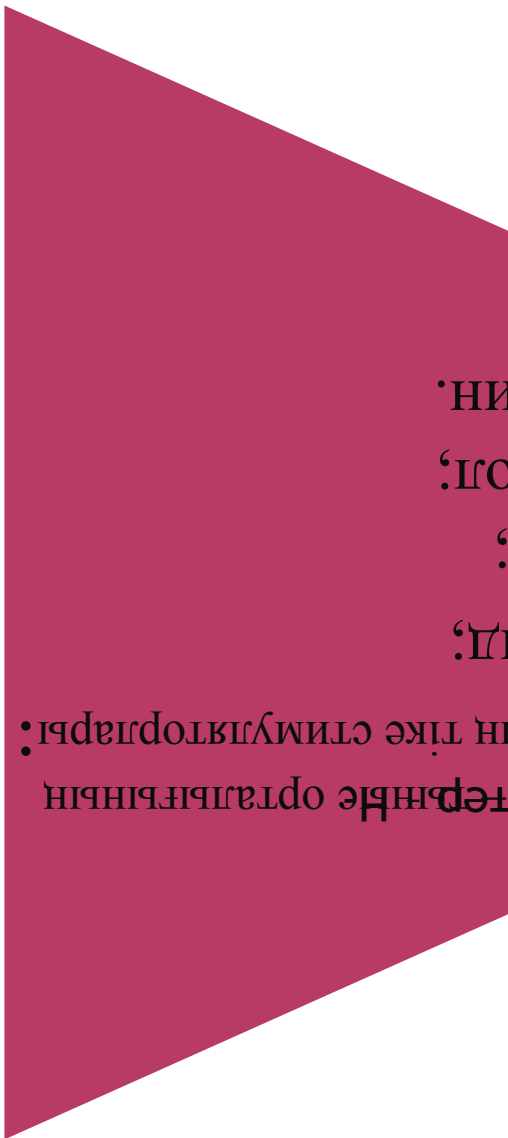
Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

КІРІСПЕ

- Аналептиктер (грекше ана – жоғарыға қозғалу ұғымын білдіреді, lepticos – қабылдау қабілеті) – сопақша мидың тыныс алу және тамыр қозғалтушы орталықтарын сергітеді. Сергіту – бұл аналептиктердің әсеріне қарағанда кең ұғым. Сергіту – бұл кез-келген дәрілік заттың тежелген қызметтерді қалпына келтіру қабілеттілігін білдіреді. Аналептиктердің қазіргі таңдағы статусы төмен, себебі олар мидың оттегіге деген сұранысын көбейтеді, нейрондардың гипоксиясын күшейтеді, аналептиктерді ұзақ уақыт қабылдағанда нейрондардың функционалды қорларын азайтады, үлкен дозаларда құрысуларға алып келуі мүмкін. Шұғыл жәрдем көрсету кезеңінде аналептиктерді абайлап енгізу керек, мысалы, сәбилердің асфиксиясы, тұншыққан жағдайларда, орталық генездегі гипотензивті күйлерде.

- Аналептиктер жалпы әсерлі ОЖЖ қуаттандырушы дәрілік заттар тобын айтамыз. Негізгі әсерлері – тыныс алу және тамырқозғалтқыш орталықтарын қуаттандырады. Аналептиктер тынысты жиілендіреді және тереңдендіреді, осылайша тежелген тыныс орталығын қалпына келтіреді. Олар нейрондардың көмірқышқыл газына, сутек иондарына және коротидты түйіндердің рефлекторлы стимулдануы тамырлардың хоморецепторлары мен терінің ауырсыну ұштарының сезімталдығын күшейтеді.

Аналептиктер олардың тыныс орталығына сергітуші әсерінің механизмі бойынша бөлінеді:

КОРДИАМИН.

- ОЖЖ – гі тыныс алу және тамыр қозғалтқыш орталықтарын қоздырады. Үлкен дозаларда – клоникалық тырысуларды пайда ету мүмкін.
- Қолдануы: жедел және созылмалы қан айналымның бұзылыстарында, тамыр тонусының төмендеуінде, тыныстың әлсіздігінде, жедел коллапта, асфиксияда, шок кезінде, сирек наркотикалық, ұйықтататын, наркоздық дәрілермен уланғанда.

Аналептиктердің басқа дәрілермен бірге қолдану кезіндегі өзара әсерлесу

Препарат орталық жүйке жүйесін ынталандыратын препараттар мен антидепрессанттар әсерін күшейтеді.

Препарат ұйықтататын, есірткі, эпилепсияға қарсы дәрілердің, анксиолитиктердің, антипсихотикалық дәрілердің әсерін азайтуға қабілетті.

АНАЛЬГЕТИКТЕР

- Ауырсыну - ағзаның тітіркендіргіштерге жауап реакциясы. Ауырсыну - барлық ағзада таралған, ол афферентті жүйке ұштарында орналасқан - ноцицепторлармен қабылданады. Ағзадан тыс (экзогенді) ауырсынуды пайда ететін факторларға: термиялық, механикалық, химиялық факторлар жатады. Ағзаның ішіндегі (эндогенді) факторларға: қабыну медиаторлары брадикинин, гистамин, серотонин жатады. Простагландиндер - ноцицепторлардың тітіркендіргіштерге сезімталдығын жоғарылатып, ауырсыну сезімін пайда етеді.

АУЫРСЫНУДЫҢ МАҢЫЗЫ:

- 1) жағымды, яғни қабыну процесінің орналасу орнын көрсетеді
- 2) жағымсыз, яғни қатты ауырсынуды баспаса ол шокқа, ал ол өлімге де әкелу мүмкін.

- Анальгетиктер - таңдамалы ауырсыну сезімталдығын жоятын препараттар тобы. Басқа сезімталдықтың түрлеріне әсер етпейді. Анальгетиктер үш топқа бөлінеді:
  - 1) Орталық әсерлі опиоидты (наркотикалық) анальгетиктер;
  - 2) Орталық әсерлі опиоидты емес анальгетиктер;
  - 3) Шеткерлік әсерлі (наркотикалық емес) анальгетиктер.

Наркотикалық анальгетиктер. Әсер ету механизмі: ОЖЖ – де ораналасқан опиатты рецепторлермен байланысып, ауырсыну сезімін төмендетеді. Опиатты рецепторлермен әсерлесу принциптеріне байланысты келесі топтарға бөлінеді:

1. АГОНИСТЕР

- Агонистер - опиатты рецепторлермен байланысып, ауырсыну сезімін төмендететін дәрілер: морфин (словадьгин), омнопон (пантопан), фентанил (сентанил), трамадол (трамал), промедол (тримеперидин гидрохлориді), пиритрамид, эстоцин;

2. АГОНИСТ-АНТАГОНИСТЕР

- 2. Агонист-антагонистер
- А) анальгетик ретінде - пентазоцин (лексир), бупренорфин (норфин), нальбуфин (нубаин);
- Б) агонистермен уланғанда - налорфин;
- В) диареяға қарсы - лоперамид гидрохлориді
- 3. Антагонистер -налоксон, налтрексон.

АНТАГОНИСТЕР

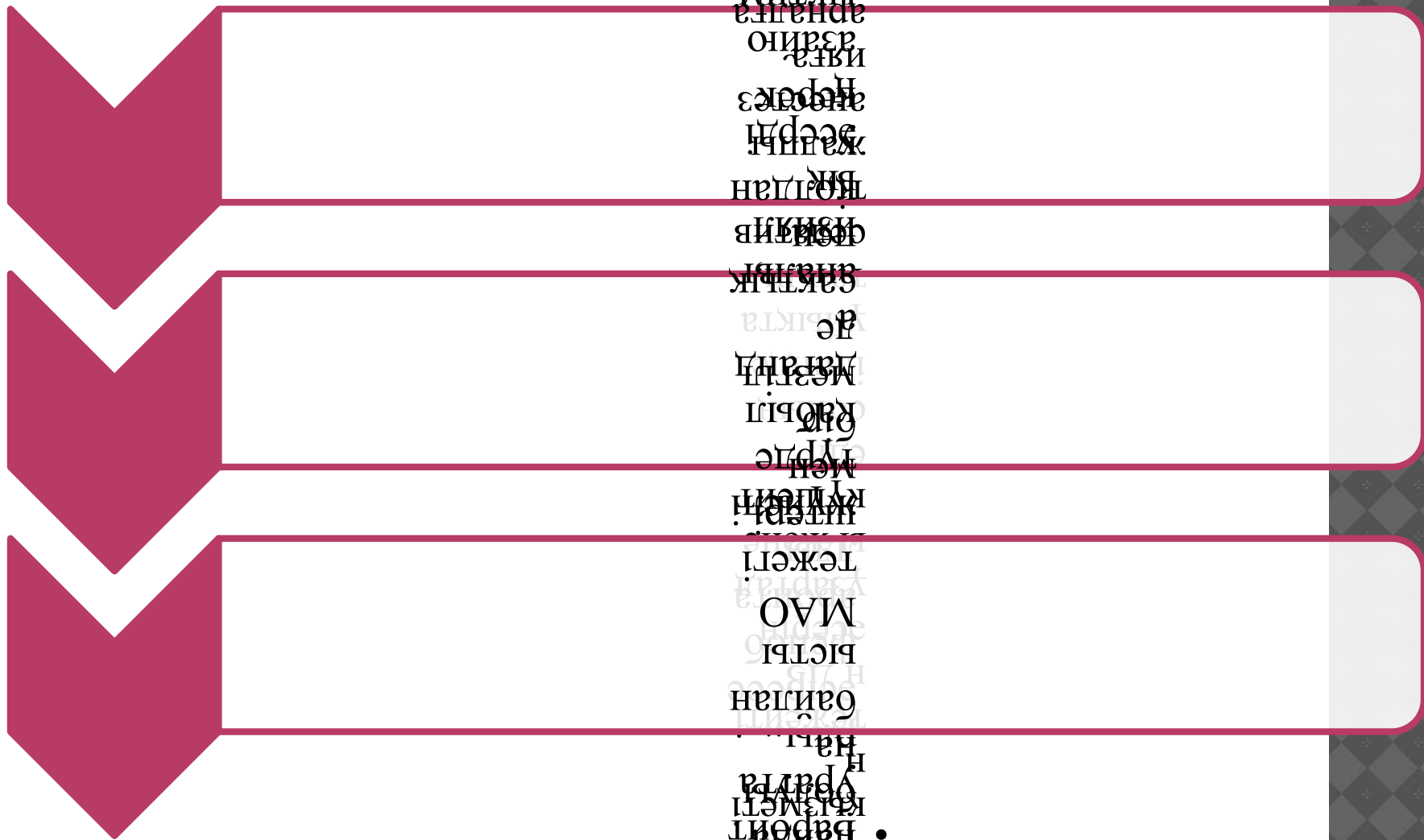
- Антагонистер - агонистерді рецепторлер байланыстығын бұзып, өздері рецепторлердің бөгетін пайда етеді: налоксон, налтрексон.

МОРФИН - ОПИЙ АЛКАЛОИДЫ.

- Өте күшті ауырсыну сезімін жояды. Орталық әсерлері:
- 1) анальгетикалық әсер (ауырсыну жойылады)
- 2) тыныс алу орталығы тежеледі (дозасы асып кеткенде, тыныс тоқталу мүмкін)
- 3) жөтел орталығының тежелуі
- 4) құсық орталығының тежелуі
- 5) аштық орталығының тежелуі (тәбеттің төмендеуі)
- 6) жылу реттегіш орталықтың тежелінуі (дене температурасының төмендеуі)
- 7) ұйқының пайда болуы
- 8) көз қимыл жүйкесінің қозуы (миоз пайда болады)

Наркотикалық анальгетиктер, басқа дәрілермен бірге қолдану кезіндегі өзара әсерлесу

История
культуры
и искусства
России

История
культуры
и искусства
России

История
культуры
и искусства
России

История
культуры
и искусства
России

НАРКОТИКАЛЫҚ ЕМЕС АНАЛЬГЕТИКТЕР

- Наркотикалық емес анальгетиктер ауырып тұрған сезімді басады, көтерілген дене температурасын түсіреді, қабынуға қарсы әсер етеді.
- **Қолданылуы:** оларды қабыну кезінде болатын ауырып тұрған сезімді алып тастау үшін қолданамыз: невралгияда, радикулитте, тіс, бас, буын бұлшық еттердің ауырғанда, ревматизмде. Наркотикалық емес анальгетиктер жоғары дене температурасын түсіру үшін қолданылады. Наркотикалық анальгетиктерге қарағанда олар ұйқтатын және седативті әсері жоқ, тыныс алу және жөтелу орталығын тежемейді, эйфория шақырмайды, дәріге бейімдеушілігі жоқ.

НАРКОТИКАЛЫҚ ЕМЕС АНАЛЬГЕТИКТЕР:

- 1) Анальгетик - антипиретиктер:
парацетамол және оның препараттары
(цитрамон), кеторолак трометамин;
- 2) Стероидты емес қабынуға қарсы дәрілер
тобындағы анальгетиктер: а) салицилаттар:
ацетилсалицил қышқылы (аспирин),
метилсалицилат, месалазин, натрий
салицилаты
- б) пиразолондар: метамизол (анальгин),
баралгин, бутадион (фенилбутазон).

Наркотикалық емес анальгетиктер басқа дәрілермен бірге қолдану кезіндегі өзара әсерлесу

1. ЖИУ

2. А

3. А

ҚОРЫТЫНДЫ

- Ауырып тұрған сезімді алып тастайтын дәрілік заттар (болеутоляющие).
- Оларды анальгетиктер дейміз – резорбтивті әсер етіп таңдамалы ауырып тұрған сезімді алып тастайды. Орталық жүйке жүйесіне кері әсері жоқ. ауыру синдромымен көптеген аурулар жүреді. Ол табиғи химиялық, механикалық, биологиялық күшті тітікендіргіштердің әсерінен пайда болады. Сондықтан ауырсынудың этиологиясы мен патогенезіне байланысты анальгетиктер тобына жататын дәрілердің көмегімен ауырсынуды төмендетуге немесе толық басуға мүмкіндік береді

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

- 1. Орманов Т.Н. Дәрілердің өзара әсерлесуінің белсенділіктері -Шымкент,2013.-156 б.
- 2. Взаимодействие химиотерапевтических средств/ Орманов Н.Ж., Орманов Т.Н., Кашкымбаева Л.Р.- Алматы, Эверо, 2014/ ISBN 9965-888-14-104-0/ 143стр
- 3. Машковский М.Д. Лекарственные средства. 16.-е издание. перераб., доп. и испр. М. Новая волна. 2017. - 1216 с.
- 4. <http://freepapers.ru/38/narkotikalny-analgetkter/199754.1206208.list1.html>
- 5. https://health.mail.ru/drug/analgin_1/

• Назарларыңызға
Рахмет!

